

Vejledning

Korrekt håndtering af EPS på byggepladser

Miljø og sikkerhedsmæssige forhold

December 2024

Indhold

Indledning.....	3
Forebyggelse af spild til miljøet	3
Sikker opbevaring.....	3
Forsvarlig håndtering på byggepladsen.....	3
Regelmæssig oprydning og affaldsopsamling	3
Miljøhensyn ved transport og affaldshåndtering	4
Afsluttende anbefalinger.....	4
Praktiske råd til daglig håndtering	4
1. Skæring og bearbejdning af EPS	4
2. Opsamling og oprydning.....	4
3. Forebyggelse af spild	5
4. Kommunikation og ansvar	5
Brandsikkerhed på byggepladsen	5
Materialeoplag og afstandskrav.....	5
Under montagen.....	6
Håndtering af varmt arbejde	6
Forebyggelse af brandspredning.....	6
Specifikke forholdsregler i byggeperioden.....	6
Afsluttende anbefaling	6
Korrekt affaldshåndtering	6
Affaldshåndtering i byggefasen	6
Effektiv sortering.....	6
Transport og logistik	7
Bidrag til cirkulær økonomi.....	7
Afsluttende anbefalinger.....	7
Bilag	8
Bilag 1: Tjekliste forud for stormvarsler	8
Bilag 2: Anbefalinger til værktøj og udstyr	9
Om EPS	10
Om EPS-branchen	10

EPSbranchen
– en del af Plastindustrien

EPS-branchen
– en del af Plastindustrien

Vesterbrogade 1E, 3.
1620 København V

Telefon 33 30 86 30
E-mail: infor@eps-airpop.dk
www.eps-airpop.dk

Indledning

Denne vejledning er udarbejdet for at sikre korrekt og ansvarlig håndtering af EPS (ekspanderet polystyren) på byggepladser. EPS er et værdifuldt og alsidigt materiale, der bruges bredt inden for byggeri på grund af dets gode isoleringsegenskaber, lave vægt og genanvendelighed. Samtidig kræver materialets håndtering en særlig opmærksomhed for at minimere brandrisici, undgå spild til miljøet og sikre, at det indgår fuldt ud i en cirkulær økonomi.

Vejledningen henvender sig til entreprenører, håndværkere og andre aktører på byggepladsen og giver konkrete råd og retningslinjer, der dækker hele byggeprocessen – fra modtagelse og opbevaring til installation, affaldshåndtering og nedrivning. Med fokus på sikkerhed, bæredygtighed og effektivitet er målet at gøre EPS til et materiale, der både skaber værdi og bidrager til en ansvarlig byggepraksis.

For at understøtte dette indeholder vejledningen:

- Råd til daglig håndtering, der sikrer effektivitet og reducerer spild.
- Praktiske retningslinjer for brandsikkerhed under installation og opbevaring.
- Anbefalinger til korrekt affaldshåndtering for at fremme genanvendelse.
- Tjeklister og værktøjsanbefalinger, der kan lette arbejdet på byggepladsen.

Ved at følge vejledningen kan byggepladser sikre en optimal brug af EPS, beskytte miljøet og overholde gældende sikkerhedsstandarder.

Forebyggelse af spild til miljøet

EPS er en værdifuld ressource, der ikke hører hjemme i naturen. Når EPS anvendes på byggepladsen, er det afgørende at minimere risikoen for, at materialet eller dets rester spredes til omgivelserne. Dette kræver en kombination af korrekt opbevaring, forsvarlig håndtering og effektive oprydningsprocedurer.

Sikker opbevaring

For at forhindre spredning af EPS til naturen bør materialet opbevares på en måde, der beskytter det mod vind og vejr. Ideelt set opbevares EPS indendørs i tørre og beskyttede områder. Hvis udendørs opbevaring er nødvendig, skal materialet sikres forsvarligt. Dette kan gøres ved at:

- Pakke materialet tæt ind i plastfolie eller beholde det i originalemballage.
- Bruge tunge paller eller remme til at forhindre, at EPS blæses væk af vinden.
- Placere oplaget i læ af bygninger, køretøjer eller andre strukturer på byggepladsen.

Hvis der varsles stærk vind eller storm, skal der udpeges en ansvarlig person, som sikrer, at alt EPS-oplag er forsvarligt sikret eller flyttet til mere beskyttede områder.

Forsvarlig håndtering på byggepladsen

Under arbejdet på byggepladsen kan EPS let fragmentere og efterlade små perler eller stykker, der er vanskelige at opsamle. For at forhindre dette skal følgende procedurer følges:

- Brug varmt skæreværktøj, såsom en hot wire cutter, når EPS skæres. Dette reducerer risikoen for, at materialet smuldrer og danner små partikler.
- Skær altid EPS på en plan og ren overflade, der er let at rengøre. Græs, jord eller andre ujævne underlag bør undgås, da de gør det svært at opsamle rester.
- Hav altid støvsuger eller kost og skovl til rådighed i nærheden af arbejdsområdet, så rester kan opsamles straks efter skæring.

Regelmæssig oprydning og affaldsopsamling

For at sikre, at EPS ikke ender i naturen, skal byggepladsen holdes ren og fri for spild. Indfør en "clean as you go"-kultur, hvor små rester og fragmenter straks opsamles og fjernes. Dette reducerer risikoen for, at materialet spredes med vinden eller føres væk via regnvand.

- Alle EPS-rester skal opbevares i dedikerede beholdere eller big bags. Disse beholdere skal være lukket for at forhindre spild.
- Sørg for regelmæssig oprydning på hele byggepladsen, især i områder, hvor EPS opbevares eller bearbejdes.

Miljøhensyn ved transport og affaldshåndtering

Ved transport af EPS-materialer og -affald skal der tages særlige hensyn for at undgå spild undervejs:

- Transportér EPS i lukkede køretøjer eller sikrede containere for at forhindre, at materialet spredes under transporten.
- Affaldsbeholdere med EPS skal tømmes regelmæssigt for at undgå overløb. Sørg for, at al transport af EPS-affald sker til godkendte genanvendelsesfaciliteter.

Afsluttende anbefalinger

Ved at følge disse retningslinjer kan byggepladsens bidrag til miljømæssig EPS-forurening reduceres betydeligt. EPS er ikke blot et materiale, men en ressource, der kan genanvendes mange gange. Det er derfor afgørende, at alle på byggepladsen tager ansvar for korrekt håndtering og sikrer, at ingen EPS-fragmenter ender i naturen.

Praktiske råd til daglig håndtering

Den daglige håndtering af EPS på byggepladsen er afgørende for at opnå en effektiv, sikker og bæredygtig proces. Ved at følge nedenstående råd kan man minimere risikoen for spild og skader samt fremme korrekt håndtering.

1. Skæring og bearbejdning af EPS

Brug af korrekt værktøj: Anvend altid specialiseret varmt skæreværktøj, såsom hot wire cutters eller elektriske skærere, der er designet til EPS. Disse værktøjer sikrer rene og præcise snit uden at generere overskydende støv eller fragmenter.

Valg af arbejdsområde: Skæring af EPS bør kun finde sted på faste, rengøringsvenlige overflader. Overflader som græs, jord eller grus er uegnede, da små fragmenter kan gå tabt og forårsage forurening.

Skær i afskærmede områder: På åbne byggepladser bør skærearbejdet foregå i velventilerede områder, der er beskyttet mod vindstød. Dette kan være i læ af bygninger eller ved brug af presenninger.

Tilskæring og ventilation

Ved tilskæring af EPS med værktøj, der udvikler varme, som fx glødetrådsskærere, kan der opstå røg. Da indånding af alle former for røg bør undgås, anbefales det, at arbejdet udføres under velventilerede forhold. Følgende retningslinjer bør følges:

- Tilskæring bør ske udendørs, hvis muligt, for at sikre fri luftcirkulation.
- Hvis indendørs tilskæring er nødvendig, skal der anvendes et mobilt udsugningsanlæg eller tilsvarende effektiv ventilation i arbejdsområdet.

Brug af åndedrætsværn

Ved tilskæring med varmeudvikling er der som udgangspunkt ingen særlige krav til åndedrætsværn under normale forhold. Hvis ventilationen er utilstrækkelig, gælder dog følgende:

- Der bør anvendes en maske med kombinationsfilter med mindst A2/P2-filtre for at beskytte mod potentielle dampe og partikler.
- Alternativt kan et friskluftforsynet åndedrætsværn anvendes i arbejdsområder med mangelfuld ventilation.

2. Opsamling og oprydning

Opsamling af fragmenter: Brug en kraftig støvsuger, der er egnet til byggepladsbrug, til at

opsamle små EPS-stykker. Alternativt kan man anvende koste og skovle til større fragmenter.

Indfør rutiner for oprydning: Fragmenter og rester skal opsamles løbende under arbejdet. Implementér faste rutiner, hvor medarbejdere rydder op ved afslutningen af hver opgave og altid ved arbejdsdagens afslutning.

Placering af opsamlingsposer: Sørg for, at opsamlingsposer er tæt på arbejdsstationer, så fragmenter hurtigt kan fjernes og bortskaffes korrekt.

3. Forebyggelse af spild

Undgå ikke-specialiserede værktøjer: Kædesave, sandere og lignende værktøj må ikke anvendes til EPS, da de forårsager store mængder støv og fragmenter. Hvis anvendelsen er uundgåelig, skal værktøjet være udstyret med integreret sugesystem.

Hold arbejdsområdet ryddeligt: Et ryddeligt arbejdsområde mindsker risikoen for, at EPS-rester spredes. Sørg for, at alt affald opbevares i lukkede beholdere.

Sikring mod vind: Materialer og affald skal sikres mod vindpåvirkning ved hjælp af remme, vægte eller afskærmning.

4. Kommunikation og ansvar

Udpeg ansvarlige medarbejdere: Ansvar for korrekt håndtering skal fordeles klart blandt medarbejderne. Dette sikrer, at rutiner følges, og at oprydningen er effektiv.

Løbende oplæring: Alle medarbejdere bør jævnligt undervises i korrekt EPS-håndtering og betydningen af at følge miljømæssige retningslinjer.

Overvågning af processer: Gennemfør regelmæssige inspektioner for at sikre, at alle håndteringsprocedurer efterleves.

Brandsikkerhed på byggepladsen

Når der arbejdes med EPS på byggepladsen, er det afgørende at tage hensyn til de særlige forhold, der gør sig gældende i installationsfasen. Mens korrekt indbygget EPS normalt indgår i brandsikre konstruktioner, kan materialet udgøre en brandrisiko, indtil det er fuldt inddækket. Derfor kræver installationsfasen skærpet opmærksomhed og nøje overholdelse af sikkerhedsprocedurer.

Materialeoplag og afstandskrav

EPS bør altid opbevares på en måde, der minimerer risikoen for brand. Det anbefales, at oplag af EPS placeres udendørs og i god afstand fra bygninger og potentielle antændelseskilder.

For enfamiliehuse, dobbelthuse og sommerhuse bør materialet placeres mindst 5 meter fra bygninger, hvor EPS anvendes, samt fra skurvogne, maskiner og arbejdsområder for varmt arbejde. Afstanden til naboskel, veje og stier bør være mindst 10 meter.

For rækkehuse og andre bygninger med mere end to boligenheder øges minimumsafstanden til 10 meter for alle nævnte områder. Hvis oplaget overstiger 1.000 m³, skal det behandles som oplag af plast og opfylde tekniske forskrifter, herunder afstandskrav og øvrige sikringsforanstaltninger.

Under montagen

Når EPS anvendes som facadeisolering, bør der kun arbejdes på én boligenhed ad gangen, især hvis bygningen er beboet under montagen. Isoleringen skal straks efter montering beskyttes af det projekterede pudssystem eller beklædning. Dette sikrer både acceptable evakueringsforhold og redningsberedskabets mulighed for indsats, hvis der opstår en brand.

Håndtering af varmt arbejde

Varmt arbejde, som fx brug af svejsere, varmluftpistoler eller åben ild, er en af de største risikofaktorer, når EPS monteres. Alt varmt arbejde skal udføres i overensstemmelse med "DBI vejledning 10".

Dette inkluderer blandt andet at sikre, at alle åbninger i tagdækningens underlag lukkes med trekantlister, selvklæbende tagpap eller tilsvarende materiale, så flammegennemgang til bagvedliggende EPS forhindres.

Taghætter og andre bygningsdele med inddækning skal monteres korrekt, og der skal altid være tilstrækkeligt med håndildslukkere til rådighed på byggepladsen.

Forud for udførelse af varmt arbejde skal der udfyldes en aftale om arbejdets omfang og forholdsregler.

Forebyggelse af brandspredning

Det er vigtigt at begrænse mængden af brændbart affald på byggepladsen. Al affald bør fjernes hyppigt, helst ved arbejdstids ophør, og opbevares i egnede og aflåste containere.

Samme afstandskrav som for oplag af EPS gælder også for affaldsdepoter. Under ingen omstændigheder bør EPS-affald bortskaffes ved afbrænding.

Rygning på byggepladsen må kun finde sted mindst 10 meter fra EPS-materialer og arbejdsområder med antændelseskilder.

Specifikke forholdsregler i byggeperioden

Under byggeprocessen er det afgørende at løbende afdække EPS-isolering, som endnu ikke er beskyttet af færdige konstruktioner. Dette reducerer risikoen for antændelse og brandspredning. Brug af tagpap og tagmembraner på tagdækninger betragtes som varmt arbejde og kræver skærpet opmærksomhed, uanset om membranen monteres med gas eller varm luft.

Afsluttende anbefaling

Med en kombination af korrekt opbevaring, nøje planlægning af arbejdsopgaver og stram kontrol af brandrisici kan byggepladsen forvaltes på en måde, der beskytter både mennesker og materialer.

Brandsikkerhed er en fælles indsats, hvor alle involverede på byggepladsen har ansvar for at følge retningslinjerne og bidrage til en sikker arbejdsplads.

Korrekt affaldshåndtering

For at sikre, at EPS indgår fuldt ud i en cirkulær økonomi, er det vigtigt, at alt affald håndteres korrekt både i bygge- og nedrivningsfasen. EPS er 100% genanvendeligt, og korrekt sortering og behandling af affaldet bidrager til at maksimere dets værdi som en ressource.

Affaldshåndtering i byggefasen

Under byggeprocessen er der ofte små rester af EPS fra skæring eller tilpasning, som skal opsamles og behandles med omhu. For at minimere spild og optimere genanvendelsen bør følgende retningslinjer følges:

- Saml EPS-rester løbende og opbevar dem i dedikerede beholdere eller big bags, der er tydeligt markeret som EPS-affald.
- Sørg for, at affaldet holdes rent og fri for forurening fra andre materialer som tape, etiketter eller byggestøv. Dette sikrer, at materialet kan genanvendes direkte.
- Brug lukkede beholdere til affaldet for at forhindre spredning af EPS-partikler med vind eller regn.

Effektiv sortering

For at gøre genanvendelsen så effektiv som muligt skal EPS-affald sorteres korrekt:

- Hold hvid og grå EPS adskilt, da forskellige typer kan have forskellige genanvendelsesprocesser.

- Sorter EPS fra andre affaldstyper, især plastmaterialer, der ikke er genanvendelige sammen med EPS.
- Hvis der er tvivl om affaldets renhed, skal det sendes til specialiserede anlæg for yderligere behandling.
- Håndtering af affald i nedrivningsfasen EPS fra gamle bygninger kan udgøre en større udfordring på grund af blanding med andre materialer. Følgende skridt anbefales:
- Adskil EPS fra andre byggematerialer som beton, gips og træ så tidligt som muligt i nedrivningsprocessen.
- Hvis EPS er relativt rent (fx fra tagisolering), kan det genanvendes mekanisk. For mere forurenede materialer kan fysisk eller kemisk genanvendelse være nødvendig.

realiseres. Dette er et vigtigt skridt mod en mere bæredygtig byggeindustri.

Transport og logistik

Effektiv transport og opbevaring af EPS-affald er afgørende for at reducere miljøpåvirkningen:

- Kompakter affaldet for at reducere volumen og transportomkostninger. Dette kan ske med mobile kompakter direkte på byggepladsen.
- Brug lukkede køretøjer til transport af EPS-affald for at forhindre spild undervejs.
- Undersøg mulighederne for leverandørernes take-back-ordninger, hvor EPS-affald kan returneres til producenten til genanvendelse.

Bidrag til cirkulær økonomi

EPS er en ressource, der kan genanvendes mange gange uden tab af kvalitet. Ved at følge retningslinjerne for korrekt affaldshåndtering kan byggepladsen bidrage til en bæredygtig økonomi, hvor materialer bevares i kredsløbet:

- Kontakt EPS-leverandører for at koordinere tilbagetagning af rester i overensstemmelse med tilbagetagningsordningen eller EPS Cycle.
- Alternativt indgå aftale med affaldsselskab, som sikrer genanvendelse af EPS'en eller aflever på genbrugsplads, hvor der er særskilt indsamling af EPS.
- Planlæg affaldshåndteringen som en integreret del af byggeprocessen og indfør rutiner for regelmæssig bortskaffelse af EPS-affald.

Afsluttende anbefalinger

Korrekt affaldshåndtering af EPS kræver en fælles indsats fra alle involverede parter på byggepladsen. Ved at implementere effektive systemer til sortering, opbevaring og transport kan EPS's fulde potentiale som et genanvendeligt materiale

Bilag

Bilag 1: Tjekliste forud for stormvarsler

Stormvejr og stærk vind kan føre til spredning af EPS-materialer og udgør en særlig risiko på byggepladsen. For at sikre, at EPS forbliver på plads og ikke spredes til omgivelserne, er det vigtigt at have klare procedurer og et forberedt beredskab. Nedenfor finder du en tjekliste, som skal følges, når der varsles storm.

1. Udpeg en ansvarlig for sikring

Sørg for, at én person på byggepladsen er ansvarlig for at overvåge vejrudsigter og koordinere sikring af EPS-oplag og andre materialer.

Den ansvarlige skal sikre, at alle på byggepladsen kender deres opgaver i forbindelse med sikringen.

2. Sikring af EPS-oplag

Flyt EPS-materialer indendørs, hvis det er muligt, for at beskytte dem mod vind og vejr.

Hvis indendørs opbevaring ikke er mulig:

- Stabl EPS-materialer i kompakte "kuber" og fastgør dem med remme eller snore.
- Placér tunge træpaller eller andre vægte oven på kuberne for at forhindre, at de flytter sig.
- Brug maskiner, køretøjer eller bygninger som læhegn for at reducere vindpåvirkning.
- Kontroller, at emballagen omkring EPS er intakt. Reparer eller genindpak, hvis emballagen er beskadiget.

3. Sikring af arbejdsområder

Fjern ubrugte EPS-fragmenter og rester fra skæreeområder og arbejdsstationer.

Opsaml alt EPS-affald og opbevar det i aflåste containere eller big bags, der er tæt lukkede.

Sørg for, at containere er placeret på stabile overflader og ikke kan vælte.

4. Forberedelse til opsamling efter storm

Hav støvsugere, koste og skovle klar til at opsamle eventuelle fragmenter, der måtte være spredt under stormen.

Gennemgå byggepladsen for at sikre, at alt EPS er på plads eller korrekt sikret.

5. Kommunikation og koordinering

Informér alle medarbejdere på byggepladsen om stormvarslen og deres rolle i sikringsarbejdet.

Gennemfør en afsluttende kontrol af byggepladsen, før stormen rammer, og verificér, at alle sikringstiltag er udført.

Afsluttende anbefalinger

En effektiv håndtering af stormvarsler kræver både forberedelse og koordination. Ved at følge denne tjekliste sikrer byggepladsen, at EPS-materialer forbliver på deres plads, og at risikoen for spild til miljøet minimeres. Dette er ikke kun vigtigt for at beskytte miljøet, men også for at undgå økonomiske tab som følge af mistede materialer.

Bilag 2: Anbefalinger til værktøj og udstyr

Det rette værktøj og udstyr er afgørende for at sikre en effektiv og sikker håndtering af EPS. Ved at have det nødvendige udstyr til rådighed kan byggepladsen undgå spild, forbedre effektiviteten og lette oprydningen.

1. Skæreværktøj

Hot wire cutter: Dette værktøj er ideelt til skæring af EPS, da det skaber rene snit uden at producere overskydende fragmenter. Det er velegnet til både præcisionsarbejde og større opgaver.

Elektriske skærere med sugefunktion: Anvendes til mindre opgaver, hvor støv og fragmenter skal minimeres yderligere.

Manuelle knive: Kan bruges til mindre justeringer, men bør ikke være primærmetoden til skæring, da de ofte skaber unødige fragmenter.

2. Opsamlingsudstyr

Støvsugere til byggepladser: Kraftige støvsugere med kapacitet til både små EPS-partikler og større fragmenter er essentielle for daglig oprydning.

Løvblæsere med opsamlingsfunktion: Praktiske til større områder, hvor mange små fragmenter skal samles hurtigt.

Koste og skovle: En simpel, men vigtig løsning til oprydning af større stykker og områder, der ikke kan støvsuges.

3. Affaldsbeholdere og opbevaring

Big bags: Disse fleksible beholdere er velegnede til midlertidig opbevaring af EPS-affald. De kan nemt flyttes og tømmes efter behov.

Lukkede containere: Skal anvendes til langvarig opbevaring og for at sikre, at affaldet ikke blæser væk eller bliver beskadiget af vejret.

Plastfolie og remme: Bruges til at sikre løst EPS-materiale og forhindre spredning.

4. Sikringsmaterialer

Remme og vægte: Essentielle til fastgørelse af uendørs oplag, især under vindblæste forhold.

Presenninger: Til beskyttelse af EPS-oplag mod regn og vind. Disse bør være robuste og lette at fastgøre.

5. Udstyr til transport

Komprimatorer: Mobile komprimatorer kan reducere volumen på EPS-affald, hvilket gør transporten mere effektiv og økonomisk.

Lukkede køretøjer: Brug køretøjer med lukkede containere for at undgå, at EPS spredes under transport.

Afsluttende anbefalinger

For at opnå optimal effektivitet og sikkerhed på byggepladsen er det vigtigt, at det rette udstyr ikke blot er til stede, men også anvendes korrekt. Sørg for, at alt udstyr vedligeholdes, og at medarbejdere er oplært i dets brug.

Om EPS

EPS er en forkortelse for Ekspanderet PolyStyren. Det er et hvidt materiale som anvendes til isolering af blandt andet bygninger og til frysebokse. EPS er i folkemunde mere kendt under navnet "Flamingo®". EPS består af 98% luft og 2% polystyren. Denne sammensætning gør EPS til et letvægtsmateriale med helt enestående isolerings- og stødabsorberende egenskaber.

EPS materialet har derudover høj trykstyrke, afviser fugt, og er nemt at håndtere. EPS spiller en vigtig rolle i vores dagligdag, hvad enten det er som en beskyttende emballage til skrøbelige genstande under transport, som isoleringsmateriale i bygninger eller sågar til cykelhelme.

Ekspanderet polystyren blev opfundet i 1949. Der genereres perleformet polystyren i en kemisk proces. Når perlerne opvarmes med vanddamp, ekspanderer de til omtrent fyre gange deres oprindelige størrelse. Polystyren fremstilles gennem polymerisering af styren, der er et stof, som også findes naturligt i fødevarer som f.eks. jordbær, kød, kaffe, bønner og kanel. EU-Kommissionen har undersøgt dets mulige virkninger på miljøet og menneskers sundhed. Den har konkluderet, at der ikke er behov for at indføre begrænsninger i anvendelsen og brugen af styrenbaserede materialer.

Om EPS-branchen

EPS-branchen er en sektion under Plastindustrien i Danmark. EPS-branchen repræsenterer de EPS-producerende virksomheder og den øvrige værdikæde, herunder genanvendelsesvirksomheder, maskinproducenter, uddannelsesinstitutioner, konsulentvirksomheder, byggevirksomheder og lokale håndværkere. De 15 fabrikker, som producerer EPS er placeret geografisk spredt over hele Danmark og har ca. 500 medarbejdere. Der er tilknyttet ca. 100 arbejdspladser hos lokale håndværkere, såsom smede, elektrikere og værktøjsmagere. Blandt branchens øvrige virksomheder er der ansat ca. 100 medarbejdere. Dertil kommer at produktion af EPS i Danmark understøtter ca. 300 arbejdspladser inden for fiskeproduktion og internethandel. I alt ca. 1.000 arbejdspladser over hele Danmark og en omsætning på knap 1 mia. kr.

Plastindustrien i Danmark – EPS-branchens medlemmer

Følgende EPS-producerede virksomheder er medlem af EPS-branchen i Danmark:

BEWI Insulation Danmark A/S
Lundagervej 20, 8722 Hedensted

Danpor A/S
Sletten 1, 8543 Hornslet

Sundolitt A/S
Krog Skolevej 3, 7190 Billund

EPSbranchen

– en del af Plastindustrien

Denne vejledning er udarbejdet i samarbejde
med NEPSA – Nordic EPS Alliance